

Sirküler No: 017

İstanbul, 28 Ocak 2023

Konu: 27 Ocak'ta TBMM'ye sunulan Kanun Teklifi'nin "Vergi alacaklarının yapılandırılması" ile ilgili düzenlemeleri.

Özet: 27 Ocak 2023 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin vergi alacaklarının yapılandırılması ile inceleme/tarhiyat safhasında bulunan işlemlerle ilgili hükümleri hakkındaki özet açıklamalarımız aşağıdadır:

1. Kesinleşmiş vergi alacakları

Kanun'un yayım tarihi (bu tarih dahil) itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin ödenmemiş kısmının tamamı ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ile asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

2. Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan vergiler

Kanun'un yayım tarihi (bu tarih dahil) itibarıyla ilk derece yargı mercileri nezdinde dava açılmış veya dava açma süresi henüz geçmemiş olan tarhiyatlarda; vergi aslının %50'si ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, vergi aslının kalan %50'si ile gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

3. İnceleme ve tarhiyat safhasındaki işlemler

Kanun'un yayım tarihinden önce başlanıldığı hâlde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra; tarh edilen verginin %50'si ile bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ve bu tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler halinde 12 eşit taksitte ödenmesi şartıyla, vergi aslının kalan %50'sinin, vergilere bu Kanun'un yayım tarihi tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin, vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Yukarıdaki 3. maddede yer alan özel başvuru süresi hariç, Kanun kapsamındaki vergi borçlarının yapılandırılmasını talep eden mükelleflerin **30 Nisan 2023 tarihine kadar başvuruda** bulunmaları gerekmektedir.

Yukarıdaki 3. maddede yer alan özel ödeme süreleri hariç, Kanun kapsamında yapılandırılan alacaklar peşin veya taksitle ödenebilmektedir. Taksitle ödenmek istenmesi durumunda, **31 Mayıs 2023 tarihinden başlamak üzere takip eden aylık dönemler halinde azami 48 eşit taksitte** ödenmesi mümkündür.

Peşin ödemenin seçilmesi durumunda ise hesaplanan borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde (31 Mayıs 2023'e kadar) ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda ayrıca Yİ-ÜFE farkının %90'ının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Kanun Teklifi'nin aynen yasalaşması durumunda yukarıdaki hükümler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

“Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” 27 Ocak 2023 tarihinde TBMM Başkanlığına sunuldu. Kanun Teklifi'nin 1, 2, 3, 4, 9 ve 10. maddelerinde hüküm altına alınan; kesinleşmiş ve kesinleşmemiş **vergi alacaklarının** yapılandırılması ile inceleme ve tarhiyat aşamasında bulunan işlemlerle ilgili açıklamalarımız aşağıda dikkatinize sunulmaktadır:

I. Yeniden yapılandırmanın kapsamı

Kanun Teklifi'nin “Kapsam ve tanımlar” başlıklı 1. maddesi uyarınca, Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergiler (gelir ve kurumlar vergileri, KDV, ÖTV, damga vergisi ve emlak vergisi gibi) ile vergi cezaları ve bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları gibi fer'i alacaklar yapılandırma kapsamına girmektedir. Buna göre;

1. 31 Aralık 2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,
2. 2022 yılına ilişkin olarak 31 Aralık 2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,
3. 31 Aralık 2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları (usulsüzlük, özel usulsüzlük gibi),

için yapılandırma başvurusunda bulunulabilecektir. Ancak gelir ve kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergiler yapılandırma kapsamına girmemektedir.

II. Kesinleşmiş vergi alacaklarının yeniden yapılandırılması (Madde 2)

A. Kesinleşmiş vergi ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezalar

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan;

- Vergilerin ödenmemiş kısmının tamamı ile
- Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla;

- Ödenmemiş borca bağlı gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ile
- Asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi durumunda da fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilmektedir.

İhtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerinden tahakkuk etmiş vergiler hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanacaktır.

B. Vergi aslına bağlı olmaksızın kesilen cezalar

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) vadesi geldiği halde ödenmemiş olan ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan;

- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezaları ile iştirak nedeniyle kesilmiş olan vergi cezalarının %50'si ile
- Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla;

- Vergi cezalarının kalan %50'si ile
- Bu cezalara bağlı gecikme zamlarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ödenmemiş alacağın sadece gecikme zammından ibaret olması halinde gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi durumunda da gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilmektedir.

C. Yararlanma şartları

Kesinleşmiş vergi alacaklarının yapılandırılması imkânından yararlanabilmek isteyen borçluların dava açmaması, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmaması şarttır.

III. Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan vergi ve vergi cezaları (Madde 3)

A. İlk derece yargı merciinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemiş tarhiyatlar

1. Vergi tarhiyatları ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezalar

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla ilk derece yargı mercileri nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ikmalen, resen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatlarında;

- Vergilerin %50'si ile
- Bu tutar üzerinden Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla,

- Vergilerin kalan %50'si ile
- Gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

2. Asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları

Asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları (usulsüzlük ve özel usulsüzlük gibi) ile iştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarıyla ilgili olarak, ilk derece yargı merciinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olması halinde, cezanın %25'inin bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilmektedir.

3. Uzlaşma aşamasındaki tarhiyatlar

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla; uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış ancak, dava açma süresi geçmemiş alacaklar da bu madde kapsamında yapılandırılabilir.

B. İtiraz/İstinaf veya temyiz ve karar düzeltme aşamasındaki tarhiyatlar

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla;

- İstinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da
- İstinaf/İtiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da
- Karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya
- Karar düzeltme yoluna başvurulmuş,

olan ikmalen, resen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatlarında, bu maddeye göre ödenecek alacak asıllarının tespitinde, Kanun'un yayım tarihi itibarıyla tarhiyatın bulunduğu en son safhadaki tutar esas alınır. Ödenecek alacakların tespitinde esas alınacak olan en son karar ise tarhiyata/tahakkuka ilişkin verilen ve Kanun'un yayım tarihinden (bu tarih dâhil) önce taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.

1. Son kararın terkine ilişkin karar olması halinde

Kanun'un yayım tarihinden önce verilmiş en son kararın terkine ilişkin karar olması halinde;

- İlk tarhiyata/tahakkuka esas alınan vergilerin %10'u ile
- Bu tutar üzerinden Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla,

- Verginin kalan %90'ı ile
- Gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilir.

Asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları (tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları dahil) ile iştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarıyla ilgili olarak son kararın terkine ilişkin olması halinde cezanın %10'unun bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilmektedir.

2. Son kararın tasdik veya tadilen tasdik olması halinde

Kanun'un yayım tarihinden önce verilmiş en son kararın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması halinde,

- Tasdik edilen vergilerin tamamı,
- Terkin edilen vergilerin %10'u,
- Bu tutarlar üzerinden Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla,

- Terkin edilen vergilerin %90'ı,
- Gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ancak verilen en son kararın bozma kararı olması halinde sirkülerimizin III/A bölümünde, kısmen onama kısmen bozma kararı olması halinde onanan kısım için sirkülerimizin III/B-2 bölümünde bozulan kısım içinse sirkülerimizin III/A bölümündeki açıklamalar geçerli olacaktır.

Asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları (tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları dâhil) ile iştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarıyla ilgili olarak son kararın tasdik veya tadilen tasdik olması halinde, tasdik edilen cezanın %50'sinin, terkin edilen cezanın %10'unun Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilmektedir.

Asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları (tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları dâhil) ile iştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarına ilişkin verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %25'inin, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde, onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması halinde tasdik edilen cezanın %50'sinin, terkin edilen cezanın %10'unun, bozulan kısmın %25'inin, bu Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilmektedir.

C. Yararlanma şartları

Kesinleşmemiş veya dava aşamasında olan alacakların yapılandırılması imkanından yararlanabilmek için kapsama giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

Bu madde hükmünden yararlanmak için başvuruda bulunan ancak bu Kanun'da belirtilen ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan ilk tarihyata/tahakkuka göre belirlenen alacaklar başka bir işleme gerek olmaksızın takip edilir. Şu kadar ki, 9 Haziran 2021 tarihinden önce verilmiş olan en son yargı kararının, tarihyatın/tahakkukun tasdikine ilişkin olması halinde bu karar üzerine tahakkuk eden alacaklar takip edilir.

Kesinleşmemiş veya dava aşamasında olan alacaklarla ilgili olarak yukarıda yer verilen hükümden yararlananlar, ayrıca Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma, tarihyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

IV. İnceleme ve tarihyat safhasında bulunan işlemler (Madde 4)

A. Vergi ve vergi aslına bağlı olarak kesilen cezalar

Kanun Teklifi'nin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, Kanun'un yayım tarihinden önce başlanıldığı hâlde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine, matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla devam edilir.

İncelemeye başlama tarihi Vergi Usul Kanunu'nun 140. maddesine göre belirlenmektedir. 7338 sayılı Kanun'la (RG: 26.10.2021) söz konusu maddede yapılan değişiklikle 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere incelemeye başlama tutanağı düzenlenmesine ilişkin zorunluluk kaldırılmıştır. Onun yerine incelemeye başlanıldığı, vergi incelemesinin konusunu ve incelemeye başlanıldığı hususunu içeren bir yazı ile mükellefe bildirilmektedir. Ayrıca incelemeyi yapan tarafından yazının bir örneği bağlı olduğu birime ve ilgili vergi dairesine de gönderilmektedir.

İncelemenin tamamlanmasından sonra;

- Tarh edilen vergilerin %50'si
- Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile
- Bu tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının,

ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler halinde 12 eşit taksitte ödenmesi şartıyla,

- Vergi aslının kalan %50'sinin,
- Vergilere, Kanun'un yayım tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin,
- Vergi aslına bağlı cezaların,

tamamının tahsilinden vazgeçilir.

Kanun Teklifi'nin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Kanun'un yayım tarihinden önce tamamlandığı halde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları için de yukarıdaki hükümlerden yararlanılabilir. Bunun için gerekli tarh ve tebliğ işlemleri yapıldıktan sonra, tarhiyat üzerinden yukarıdaki şekilde tespit edilen tutarın, yine yukarıdaki süre ve şekilde ödenmesi gerekmektedir.

B. Vergi aslına bağlı olmaksızın kesilen vergi cezaları

Kanun'un yayım tarihinden önce başlanılıp bu tarihten sonra tamamlanan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine istinaden vergi aslına bağlı olmaksızın kesilen vergi cezalarının ise %25'inin **ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler halinde 12 eşit taksitte ödenmesi şartıyla** cezanın %75'inin tahsilinden vazgeçilmektedir.

Aynı şekilde bu Kanun Teklifi'nin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak iştirak nedeniyle kesilecek vergi ziyai cezalarında da cezaya muhatap olanların, cezanın %25'ini yukarıda belirtilen süre ve şekilde ödemeleri halinde cezanın kalan %75'inin tahsilinden vazgeçilmektedir.

C. Tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri

Kanun'un yayım tarihi itibarıyla, Vergi Usul Kanunu'nun tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş olacaklar için de bu hüküm uygulanır.

D. Pişmanlıkla beyan

Kanun Teklifi'nin kapsadığı dönemlere ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu'nun 371. maddesinde yer alan pişmanlık hükümleri kapsamında beyan edilen matrahlar üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen,

- Vergilerin tamamı ile
- Bu tutara, Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın,

Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla,

- Pişmanlık zammı ve
- Vergi cezalarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

E. Kendiliğinden yapılan beyanlar

Vergi Usul Kanunu'nun 30. maddesinin dördüncü fıkrasına göre kendiliğinden veya 370. maddesi (İzaha davet) kapsamında verilen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen,

- Vergilerin tamamı ile
- Bu tutara, Kanun'un yayım tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın

Kanun'da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla,

- Gecikme faizi ve
- Vergi cezalarının,

tamamının tahsilinden vazgeçilmektedir.

F. Yararlanma şartları

İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlerle ilgili olarak yukarıdaki hükümlerden yararlanılabilmesi için madde kapsamında ödeme başvurusunda bulunulan alacağa ilişkin dava açılmaması şarttır. Ayrıca bu mükellefler Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma, tarhiyat öncesi uzlaşma ve vergi cezalarında indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

V. Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları (Madde 1)

Kanun Teklifi'nin kapsamında ödenecek tutarın tespitinde kullanılacak olan Yİ-ÜFE aylık değişim oranları, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği;

- 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.01.2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.01.2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını,
- **01.11.2016 tarihinden itibaren aylık %0,75 oranını (Kanun'un yayımlandığı ay dâhil),**

ifade etmektedir.

VI. Başvuru süresi (Madde 9)

Sirkülerimizin "IV. İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan vergiler (Madde 4)" bölümünde yer verilen özel başvuru süreleri hariç olmak üzere, sirkülerimizin konusunu oluşturan hükümlerden yararlanabilmek için mükelleflerin **30 Nisan 2023 tarihine kadar** başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Başvuru süresinin son gününün resmî tatile rastlaması halinde süre tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda bitecektir. Cumhurbaşkanı'nın başvuru süresini 1 aya kadar uzatma yetkisi olduğunu da hatırlatmak isteriz.

VII. Ödeme süresi ve taksitler (Madde 9)

A. Ödeme süreleri

Sirkülerimizin “IV. İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemler (madde 4)” bölümünde yer verilen özel ödeme süreleri hariç olmak üzere, yeniden yapılandırma imkânından yararlanılması durumunda ödemelerin ne zaman yapılacağına ilişkin hüküm Kanun Teklifi'nin “Ortak Hükümler” başlıklı 9. maddesinde yer almaktadır.

İlgili maddede Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların peşin veya taksitler halinde ödenebileceği hükmü yer almaktadır. Taksitle ödenmek istenmesi durumunda; **ilk taksiti 31 Mayıs 2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) diğer taksitler ise takip eden aylık dönemler halinde azami 48 eşit taksitte** ödenebilecektir. Bu Kanun'a göre ödenecek taksitlerin ödeme süresinin son gününün resmî tatile rastlaması halinde süre tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.

Buna göre Kanun kapsamında yapılandırılan tutarların peşin ödenmek istenmesi durumunda toplam tutarın **en geç 31 Mayıs 2023 tarihine kadar** (bu tarih dahil), taksitle ödenmek istenmesi durumunda ise ilk taksitin aynı sürede (31 Mayıs 2023 tarihine kadar) ödenmesi gerekmektedir.

Önceki yapılandırma yasasında (7326 sayılı Kanun), azami taksit sayısı 18 olarak belirlenmiş ve ödemelerin de ikişer aylık dönemler halinde (36 ayda) yapılması hükme bağlanmıştı. Bu Kanun Teklifi'nde ise azami taksit süresi 48 ay olarak belirlenmiş ve taksit ödemelerinin aylık yapılması esas kabul edilmiştir.

Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın ilk taksit ödeme süresini 1 aya kadar uzatma yetkisi olduğunu da hatırlatmak isteriz.

B. Peşin ödemenin avantajları

Ödemenin, ilk taksit ödeme süresinde peşin olarak yapılması durumunda fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanan tutar (Kanun'un 4. maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dâhil) **üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır.**

Örneğin Kanun'un 2. maddesi kapsamında yapılandırılan kesinleşmiş borcun 60.000 TL vergi aslı ve 4.000 TL Yİ-ÜFE farkı olmak üzere toplam 64.000 TL olduğunu varsayalım. Mükellef tarafından borcun tamamının ilk taksit ödeme süresinde peşin olarak ödenmek istenmesi durumunda, ödenecek toplam tutar 60.400 TL $[(4.000 * \%10) + 60.000]$ olacaktır.

Yapılandırılan alacağın **sadece fer'i alacaktan** ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (Kanun'un 7. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) **%50 indirim yapılır.**

Önceki yapılandırma yasasında (7326 sayılı Kanun), yapılandırılan tüm tutarın ikinci taksit ödeme süresinde peşin olarak ödenmesi durumunda Yİ-ÜFE farkının %50'sinin tahsilinden vazgeçileceğine ilişkin hüküm varken bu Kanun Teklifi'nde böyle bir hükmün bulunmadığını belirtmek isteriz.

C. Taksitle ödenmesi halinde uygulanacak faiz ve taksit tutarlarının hesabı

Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi halinde, borçluların başvuru sırasında 12, 18, 24, 36 ve 48 eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

Taksitle yapılacak ödemelerde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

- 12 eşit taksit için (1,09),
- 18 eşit taksit için (1,135),
- 24 eşit taksit için (1,18),
- 36 eşit taksit için (1,27),
- 48 eşit taksit için (1,36),

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır.

Örneğin Kanun'un 2. maddesi kapsamında yapılandırılan kesinleşmiş borcun 60.000 TL vergi aslı ve 4.000 TL Yİ-ÜFE farkı olmak üzere toplam 64.000 TL olduğunu varsayalım. Mükellef tarafından bu tutarın 24 taksitte ödenmek istenmesi durumunda ödenecek toplam tutar 75.520 TL ($64.000 * 1,18$), her bir taksit tutarı da $75.520 / 24$ formülüyle hesaplanan 3.146,67 TL olacaktır.

Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir. Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

VIII. Taksitlerin süresinde ödenmemesinin yaptırımı

Bu Kanun'a göre ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisi süresinde ve tam ödenmek koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında 3 veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı (her ay ve kesri için %2,5) ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.

- İlk iki taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da
- Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya
- Bir takvim yılında 3'ten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,

hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Bu hüküm her bir madde ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır.

Ödenecek taksit tutarının %10'unu aşmamak şartıyla 20 TL'ye (bu tutar dahil) kadar yapılan eksik ödemeler için Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmayacaktır.

IX. Kanun'un 3 ve 4. maddeleri kapsamında kesinleşen tarhiyatların vergiye uyumlu mükellef indirimine etkisi

Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) mükerrer 121. maddesinde vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi hükmü yer almaktadır. Buna göre kısaca; ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile kurumlar vergisi mükelleflerinin (banka, finans kurumları, sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç) yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'i, ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden indirilmektedir.

Söz konusu indirimden yararlanabilmek için;

a. İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son 2 yıla ait vergi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş ve indirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması,

- b. Aynı süre içerisinde kesinleşmiş olması koşuluyla vergi beyannamelerindeki vergi türleri itibarıyla haklarında ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması,
- c. İndirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dâhil) 1.000 TL'nin üzerinde vadesi geçmiş borcunun bulunmaması,
- d. Vergi indiriminin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinde sayılan fiillerin işlenmemiş olması,
- gerekmektedir.

Kanun Teklifi'nin "Diğer hükümler" başlıklı 10. maddesinin 3 numaralı fıkrasında, Kanun'un 3 ve 4. maddelerine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatların, yapılandırmanın ihlal edilmemesi şartıyla GVK'nın mükerrer 121. maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi kapsamında değerlendirilmeyeceği hükmü yer almaktadır. Buna göre yapılandırmanın ihlal edilmemesi şartıyla bu tarhiyatlar dolayısıyla uyumlu mükellef indirim hakkı kaybedilmeyecektir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce söz konusu tarhiyatlar nedeniyle GVK'nın mükerrer 121. maddesi kapsamında yararlanılamayan indirim tutarları için bir düzeltme yapılamayacaktır.

Kanun'un 3 ve 4. maddelerinde; kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan vergiler ile inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemlerle ilgili hükümler yer almaktadır.

X. Yürürlük

Kanun Teklifi'nin aynen yasalaşması durumunda yukarıdaki düzenlemeler Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

Saygılarımızla,
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erkan Baykuş

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 408 51 79 numaralı telefondan M. Fatih Köprü (fatih.kopru@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.